

...

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.078/2020/5.

A felperes:

felperes neve címe

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

jogtanácsos neve címe

Az alperes:

alperes neve címe

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

ügyvédi iroda neve (ügyintéző: dr. Katona Réka ügyvéd, címe)

A per tárgya:

Jubileumi jutalom visszafizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.141/2019/12.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 2.M.141/2019/14.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.471.308,- (egymillió-négyszázhetvenegyezer-háromszáznyolc) forintot.

Mellózi a felperes perköltség megfizetésére kötelezését.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000,- (ötvenezer) forint elsőfokú eljárási költséget.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.000,- (huszonötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 117.704,- (száztizenhétezer-hétszáznégyszáz) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes a vele szolgálati jogviszonyban álló alperes részére 2007. szeptember 13-án szolgálati idő igazolást készített, amely szerint az alperes 1974. február 25-től 2007. szeptemberéig rendelkezik nyugdíjjogosultság szempontjából szolgálati idővel.

[2] A Szolnoki Munkaügyi Bíróság – a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság (határozat 1 száma) számú ítéletével 2008. június 26-án jogerőre emelkedett – (határozat 2 száma) számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 1971. szeptember 1-től 1975. június 13-ig terjedő időben nyugellátás alapjául szolgáló biztosítási idővel rendelkezik.

[3] Az előbbi bírósági döntések alapján a felperes módosította a korábban kiadott szolgálati idő igazolást, megállapítva, hogy az alperes 1970. augusztus 27-től kezdődően rendelkezik nyugdíjjogosultság szempontjából szolgálati idővel. A módosítás alapján 2008. augusztus 19-én 1 471 308 forint 40 éves jubileumi jutalom került az alperes részére kifizetésre.

[4] A felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság (határozat 3 száma) számú, 2009. május 25-én kelt ítéletével a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és a Szolnoki Munkaügyi Bíróság ítéletét megváltoztatva a keresetet elutasította.

[5] A felperes 2009. augusztus 5-én ismételten új határozatot hozott, amelyben közölte az alperessel, hogy a 40 éves jubileumi jutalom kifizetésére nem jogosult, a szolgálati jogviszony kezdő időpontja 1970. augusztus 27-ről a korábban megállapított 1974. február 25-re módosul.

[6] A felperes, illetve a (hatóság neve) az alperest 2009. augusztus 19-én, 2010. február 1-jén, 2012. július 20-án és 2013. január 9-én az 1.471.308,- forint visszafizetésére hívta fel az alperest.

A kereset és az ellenkérelem

[7] A felperes 2013. július 26-án keresetet terjesztett elő a Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon, amelyben 1.471.308,- forint jubileumi jutalom visszafizetésére, valamint 73.565,- forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Arra hivatkozott, hogy a szolgálati idő megállapításáról szóló bírósági ítéletek Legfelsőbb Bíróság általi hatályon kívül helyezése, illetve megváltoztatása miatt az alperes 40 éves jubileumi jutalomra jogosító idővel már nem rendelkezett, a jubileumi jutalom visszafizetésére azonban felszólítás ellenére nem volt hajlandó. Rámutatott, a felülvizsgálati döntéssel a kifizetett juttatás tartozássá vált, ez pedig az általános elévülési időn belül visszakövetelhető. Érvelése szerint visszakövetelési lehetőség hiányában jogalap nélküli gazdagodás állna fenn az alperesnél.

[8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult. Hangsúlyozta, a jubileumi jutalom az illetménnyel esik egy tekintet alá, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 106. § (3) bekezdése értelmében pedig a jogalap nélkül felvett illetmény csak akkor követelhető vissza, ha a hivatásos állomány tagja tudott vagy tudnia kellett annak jogtalanságáról, ő azonban joggal bízhatott a felperes megfelelő szakértelemmel rendelkező alkalmazottai intézkedésének jogszerűségében. Emellett azzal is érvelt, ha a kifizetés nem volt jogalap nélküli, akkor a visszakövetelésnek nincs jogalapja. Kiemelte, hogy a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4. § (4) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki nem hivatkozhat. Utalt továbbá a követelés elévülésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] A Szolnoki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.141/2019/12. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt 88.300,- forint eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 93.428,- forint perköltséget.

[10] Rámutatott, hogy a felperes igénye három év alatt évül el a Hszt. 12. § (1) bekezdése alapján, az elévülési időt azonban a (4) bekezdésre figyelemmel a fizetési felszólítások megszakították, ezért az elévülés nem következett be a keresetlevél benyújtásáig.

[11] A továbbiakban a felperes keresetét érdemben vizsgálta. Kifejtette a Hszt. jogalap nélkül kifizetett illetmény visszakövetelésére vonatkozó 106. § (3) bekezdése a jelen esetben nem alkalmazható, mert a teljesítés időpontjában a jubileumi jutalom, mint illetmény kifizetése nem volt jogalap nélküli, annak jogalapját a korábban eljáró bíróságok szolgálati időt megállapító ítéletei alapozták meg. A jogalap nélküli gazdagodás szabályainak alkalmazására sincs mód, mert a Hszt. nem tartalmazza ezt a jogintézményt, és nem tartalmaz felhatalmazó rendelkezést sem a Ptk. ezen szabályai alkalmazására. A tartozás, mint visszafizetésre vonatkozó jogcím pedig önmagában nem értelmezhető, és jogszabályi előírás hiányában az alperes számára visszafizetést nem alapozhat meg. A felperes a kifizetésre vonatkozó munkáltatói intézkedést nem támadta meg, így a kifizetésre vonatkozó nyilatkozat érvénytelensége sem állapítható meg.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[12] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet – téves szóhasználat miatt hatályon kívül helyezését, a nyilatkozat tartalma szerint – megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Összegezve arra hivatkozott, hogy a Legfelsőbb Bíróság ítéletének következtében a jubileumi jutalom kifizetésének jogalapja megdőlt, az alperes részére folyósított összeg a felperes felé tartozássá vált, amely az ítélkezési gyakorlat szerint az általános elévülési időn belül visszakövetelhető. Álláspontja alátámasztására Kúriai döntést is megjelölt.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes perköltségben történő marasztalására irányult. Rámutatott, az ítélet hatályon kívül helyezésének a törvényi feltételek hiányában nincs helye. Mivel a felperes kereseti kérelme minden jogi alapot nélkülöz, nincs helye az ítélet részben vagy egészben történő megváltoztatásának sem.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[14] A fellebbezés alapos.

[15] A kereset érdemi vizsgálata kapcsán az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, a jubileumi jutalom kifizetésére a korábban eljáró első- és másodfokú bíróságok szolgálati idővel kapcsolatos ítéletei miatt került sor. A felperes a szolgálati idő mértékét a jogerős ítéletre figyelemmel köteles volt az abban foglaltaknak megfelelően módosítani, ami azzal

járt, hogy az alperes ily módon megállapított szolgálati ideje alapján a felperes jogszerűen nem mellőzhette a 40 éves jubileumi jutalom kifizetését.

[16] Helytelenül következtetett azonban arra, hogy a Hszt. jogalap nélkül kifizetett illetmény visszakövetelését szabályozó 106. § (3) bekezdése emiatt – a jogalap nélküliség hiányában – nem alkalmazható, ugyanis tévesen értékelte a jubileumi jutalmat az illetménnyel egy tekintet alá esőknek. A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 99. § (2) bekezdése az illetmény fogalmát az alábbiak szerint határozza meg. Az illetmény beosztási illetményből, rendfokozati illetményből, illetménykiegészítésből, szolgálati időpótlékból, valamint az e törvény által meghatározott feltételek fennállása esetén illetménypótlékból áll. A beosztási illetmény és a rendfokozati illetmény együttes összege képezi az alapilletményt. E meghatározás nem teszi a jubileumi jutalmat az illetmény részévé, a Hszt. 106. § (3) bekezdésének alkalmazása tehát a jelen esetben nem a jogalap nélküliség hiánya miatt kizárt, hanem azért, mert a szigorú garanciális szabály kizárólagosan a megélhetést szolgáló illetményt védi a visszakövetelés lehetőségének időbeli korlátozásával és nincs lehetőség e szabály kiterjesztő értelmezésére.

[17] Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályai sem alkalmazhatók, a Hszt. ugyanis valóban nem tartalmazza ezt a jogintézményt és nem tartalmaz felhatalmazó rendelkezést sem a Ptk. jogalap nélküli gazdagodásra vonatkozó szabályainak alkalmazására.

[18] Ugyanakkor tévedett, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az a körülmény, hogy a Legfelsőbb Bíróság döntése miatt az alperes szolgálati ideje visszacsökkentésre került és ez alapján a számára kifizetett jubileumi jutalom tartozássá vált, ne nyújtana elegendő alapot az összeg visszafizetésére. A Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria több eseti döntésében is kimondta, az olyan esetekben, amikor a dolgozó részére jogerős ítélet alapján kifizetett összeg a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria döntése miatt válik alaptalanná, az összeg visszakövetelésére nem alkalmazható a jogalap nélkül kifizetett illetmény vagy munkabér visszafizetésére vonatkozó törvényi rendelkezés, a tartozást a munkáltató az általános elévülési időn belül követelheti vissza (BH 1998.249., BH 2003.341., BH 2015.288.).

[19] Az előbbiekre tekintettel az elsőfokú bíróság megalapozatlanul hiányolta, hogy a munkáltató saját intézkedését nem támadta meg, ugyanis ez esetben nem a megtámadás feltételeit kell vizsgálni, azok nyilvánvalóan egyébként nem is állnak fenn.

[20] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és kötelezte az alperest a nem vitatott összegű jubileumi jutalom visszafizetésére. Mellőzte a felperes elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezését.

[21] A bíróság a rPp. 78. § 81) bekezdése alapján kötelezte az első- és másodfokon is pervesztes alperest első- és másodfokú perköltség viselésére annak figyelembevételével, hogy a felperes jogi képviselője nem áfa köteles. Az ítéltábla a perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelt összegben határozta meg, tekintettel arra, hogy a felperes jogi

képviselte nem indokolta a pertárgy értékéhez igazodó ügyvédi munkadíjat az ügy egyszerű jogi megítélése miatt.

[22] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[23] A le nem rótt első- és másodfokú eljárási illeték a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontja, 13. § (1) bekezdés és 14. §-a alapján marad az állam terhén.

Szeged, 2021. február 2.

Dr. Hámori Attila s.k. Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k. Zanócné dr. Ocskó Erzsébet s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró